

Innhold

Forord	5
Kapittel 1	
Religion og livssyn i Norge - skolens kontekst	13
<i>Pål Repstad og Helje Kringlebotn Sødal</i>	
Hva er religion?	15
Livssyn eller religion?	17
Livstolkning	18
Oversikt over religioner og livssyn i Norge	19
Sekularisering og religiøs individualisering	23
Ikke bare sekularisering	27
Religion og medier	31
Religion og region	33
Religion, klasse og utdanning	35
Religion og alder	36
Religion og kjønn	38
Kompleksitet	39
Kapittel 2	
Religion, livssyn og regelverk	41
<i>Helje Kringlebotn Sødal og Inger Margrethe Tallaksen</i>	
Menneskerettigheter og trosfrihet	41
Oppdragermandat	44
Barn og trosfrihet	46
Opplæringsloven	50
Fritaksparagrafen	59
Overordnet del av læreplanen	69
Avveininger og skjønn	73

Kapittel 3**Lærerens møte med religions- og livssynsmangfoldet .....** 75*Hans Hodne*

Strategier i møte med religion og livssyn blant elevene	76
Lærerens holdninger	79
Lærerens egen livstolkning	95
«Kjøreregler»	97

Kapittel 4**Religioner og livssyn i skolehverdagen .....** 100*Helje Kringlebotn Sødal*

Mange typer mangfold	101
Diasporareligion	103
Innenfra eller utenfra?	105
Livsmestring, religion og livssyn	106

Kristendommen ..... 110*Helje Kringlebotn Sødal*

Kristendom i Norge	111
Kristne og skolen	112
Historie	115
Skrifter	116
Tro	117
Etikk	118
Retninger	120
Hverdag og fest	125
Barn og unge	132
Å komme i kontakt	133

Islam ..... 134*Hans Hodne*

Retninger	134
Islam i Norge	135
Muslimer og skolen	137
Historie	144
Skrifter	144
Tro	146
Etikk	149
Hverdag og fest	150

Barn og unge	157
Å komme i kontakt	159
Jødedommen	160
<i>Helje Kringlebotn Sødal</i>	
Jødedom i Norge	161
Jøder og skolen	162
Historie	163
Fortellinger og skrifter	164
Tro	165
Etikk	166
Hverdag og fest	167
Retninger	175
Barn og unge	176
Antisemittisme	178
Å komme i kontakt	180
Hinduismen	181
<i>Hans Hodne</i>	
Retninger	181
Hinduisme i Norge	182
Hinduer og skolen	183
Historie	184
Skrifter	185
Tro	186
Etikk	189
Hverdag og fest	190
Barn og unge	194
Å komme i kontakt	195
Buddhismen	196
<i>Helje Kringlebotn Sødal</i>	
Buddhisme i Norge	196
Buddhister og skolen	198
Historie	199
Fortellinger og skrifter	200
Tro	202
Etikk	204
Hverdag og fest	205

INNHOLD

Retninger	210
Barn og unge	211
Å komme i kontakt	213
Sikhismen	214
<i>Inger Margrethe Tallaksen</i>	
Sikhisme i Norge	214
Sikher og skolen	215
Historie	216
Fortellinger og skrifter	217
Tro	218
Etikk	219
Hverdag og fest	221
Mangfold	224
Barn og unge	224
Å komme i kontakt	225
Jehovas vitner	226
<i>Helje Kringlebotn Sødal</i>	
Jehovas vitner i Norge	227
Jehovas vitner og skolen	228
Historie	231
Skrifter	231
Tro	232
Etikk	233
Hverdag og fest	237
Barn og unge	243
Å komme i kontakt	244
Livssynshumanisme	245
<i>Helje Kringlebotn Sødal</i>	
Livssynshumanisme i Norge	246
Livssynshumanister og skolen	248
Historie	251
Fortellinger og skrifter	252
Standpunkter	253
Etikk	256
Hverdag og fest	257

Barn og unge	262
Å komme i kontakt	263
<i>Uenighetsfellesskap</i>	264
<i>Helje Kringlebotn Sødal</i>	

Kapittel 5

Skolemiljø, kultur og livssyn	267
<i>Helje Kringlebotn Sødal</i>	
Religion i årshjulet	268
Høytidsmarkering og skolen	269
Skolegudstjenester	272
Når noen dør	276
Sanger med religiøst innhold	280
Religiøse symboler	284
Lokaler til livssynsutøvelse	286
Informasjon om livssynsaktiviteter	290
Viktige vurderinger	292

Kapittel 6

Religion og norsk skole, før og nå	294
<i>Helje Kringlebotn Sødal</i>	
De lange linjene	294
Før 1800: Kirkelig undervisningsmonopol	295
1800-tallet: Kirkeskolen møter moderniteten	298
1900-tallet: Økende sekularisering og pluralisering	304
Etter tusenårsskiftet: Mangfoldsskolen	312
Friskoler, sekularisering og menneskerettigheter	313
Før og nå	318

Kapittel 7

Religion, fundamentalisme og radikalisering - utfordringer for skolen ...	320
<i>Helje Kringlebotn Sødal</i>	
Fundamentalisme – flertydighet og definisjon	321
Begrepshistorie	323
Former for fundamentalisme	324
Radikalisering – flertydighet og definisjon	325
Radikalisering og ekstremisme i skolen	327

INNHOLD

Prosesser, typer og kjennetegn	329
Forebygging og ressurser	334
Jeg er bekymret, hva gjør jeg nå?	337
Litteratur	338
Stikkordregister	351